

HÄMEEN LIITTO

Regional Council of Häme

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Vaihemaakuntakaava

Päivitetty versio

Hämeen maakuntahallitus 24.3.2025

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, 1. vaihemaakuntakaava
Päivitetty 3/2025

Julkaisija

Hämeen maakuntaliitto

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	5
2. Maakuntakaava ja alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä.....	6
2.1 Maakunnan kehittämissasiakirjat	6
2.2 Maakuntakaava alueidenkäytön suunnittelujärjestelmässä.....	6
2.3 Maakuntakaavan oikeusvaikutukset	8
2.4 Kanta-Hämeen maakuntakaavoituksen tilanne	8
3. Vaihemaakuntakaavan sisältö ja tavoitteet	9
3.1 Kaava-alue.....	9
3.2 Kaavan lähtökohdat	9
3.3 Kaavan tavoitteet	11
3.4 Kaavan keskeinen sisältö	12
4. Vaikutusten arviointi	13
5. Vaihemaakuntakaavan tietopohja.....	14
6. Osallistuminen ja vuorovaikutus	16
7. Aikataulu	18
8. Yhteystiedot	19

1. Johdanto

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on alueidenkäyttölain 63§ mukainen esitys osallisten kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja vuorovaikutuksesta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asiakirja, joka täydentyy kaavoitustyön edetessä. OAS on nähtävillä Hämeen liiton kotisivuilla osoitteessa www.hameenliitto.fi koko kaavaprosessin ajan.

Alueidenkäytön suunnittelun perusteita ovat avoimuus ja vuorovaikutteisuus. Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan, mitä tässä kaavassa käsitellään ja miten kaavan vaikutuksia arvioidaan. Lisäksi kerrotaan osallisten mahdollisuuksista vaikuttaa kaavan sisältöön kaavaprosessin eri vaiheissa. Osallisten rooli on keskeinen. He tuovat kaavoittajien tietoon asukkaille ja alueen toimijoille tärkeät asiat ja näkemyksensä siitä, minkälaiseksi he haluavat tulevaisuuden Kanta-Hämeen muodostuvan.

Tämä kaava on nimeltään Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 1. vaihemaakuntakaava ja se laaditaan vaihemaakuntakaavana. Tämä tarkoittaa sitä, että tässä kaavassa ei käsitellä kaikkia maakuntakaavan aihealueita, vaan keskitytään erityisesti tässä suunnitelmassa mainittuihin aiheisiin. Kaavan tavoitevuosi on 2040. Alueellisesti kaava kattaa kaikki Kanta-Hämeen kunnat. Tämän vaihemaakuntakaavan vahvistuttua kaikki mitä ei erikseen tällä kaavalla kumota, jää Kanta-Hämeen kokonaisuusmaakuntakaavasta 2040 voimaan.

2. Maakuntakaava ja alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä

2.1 Maakunnan kehittämissasiakirjat

Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu perustuu kolmeen kehittämissasiakirjaan, maakuntakaavaan, maakuntasuunnitelmaan ja maakuntaohjelmaan.

Maakuntakaava on kartalla esitetty yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella. Siinä esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaavan tehtävänä on ratkaista valtakunnalliset, maakunnalliset ja seudulliset alueiden käytön kysymykset. Maakuntakaava voidaan laatia myös vaiheittain, jotakin tiettyä aihekokonaisuutta käsittelevänä kaavana.

Maakuntaohjelma perustuu maakunnan pitkän aikavälin strategiaan linjauksiin ja siinä tarkennetaan maakunnan aluekehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa. Maakuntaohjelmassa otetaan huomioon aluekehittämispäätöksen painopisteet. Maakuntaohjelma laaditaan valtuustokausittain, eli normaalisti neljän vuoden välein. Kestävän kasvun Häme 2022–2025-maakuntaohjelma sisältää Kanta-Hämeen mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet ja kuvauksen keskeisistä toimista niiden saavuttamiseksi. Maakuntaohjelma pitää sisällään myös älykkään erikoistumisen strategian. Älykäs erikoistuminen on alueellisen innovaatiopolitiikan konsepti, jonka mukaan maiden ja alueiden tulisi tunnistaa ja valita omat vahvuusalueensa, joihin tulevaisuuden panostukset ja investoinnit kohdennetaan. Kanta-Hämeen maakuntaohjelma päivitetään vuonna 2025.

2.2 Maakuntakaava alueidenkäytön suunnittelujärjestelmässä

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Kunnat voivat myös laatia yhteisen yleiskaavan. Pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseksi ranta-alueelle laadittavaa asemakaavaa kutsutaan ranta-asemakaavaksi. Maakuntakaava ja yleiskaava ovat yleispiirteisiä kaavoja, jotka ohjaavat yksityiskohtaisempien kaavojen laatimista. Ne voivat ohjata myös suoraan rakentamista ja muuta maankäyttöä.

Maakuntakaava ohjaa kuntien kaavoitusta ja muuta alueiden käyttöä koskevaa viranomais-toimintaa. Kaava esitetään kartalla kaavamerkintöjen ja -määräysten avulla. Maakuntakaavaan liittyy myös selostus, jossa esitetään kaavan tavoitteet, vaikutukset ja muut kaavan tulkinnan ja toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

Maakuntakaavan laatimisesta vastaa maakunnan liitto ja sen hyväksyy maakuntavaltuusto.

Kaavoitusta ohjaava lainsäädäntö on muuttumassa vaihemaakuntakaavatyön aikana. Uusi rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025 ja maankäyttö- ja rakennuslain jäljelle jääneet osat nimettiin alueidenkäyttölainsäädäntöksi.

Alueidenkäyttölain uudistuksen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2026. Lakimuutoksella voi olla vaikutusta maakuntakaavan laadintaan ja oikeusvaikutuksiin. Lainsäädäntötyötä seurataan Hämeen liitossa aktiivisesti.

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä

Kuva 1. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä.

2.3 Maakuntakaavan oikeusvaikutukset

Maakuntakaavalla on alueidenkäyttölain (AKL) mukaan erilaisia oikeusvaikutuksia, jotka kohdistuvat kuntakaavoitukseen sekä viranomaistoimintaan. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaava ei ole voimassa yksityiskohteisemmän oikeusvaikutteisen kaavan alueella. Maakuntakaava on kuitenkin otettava huomioon yleis- ja asemakaavaa muutettaessa.

Alueidenkäyttölaki 32 § Maakuntakaavan oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisen on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin yleiskaavaa ja asemakaavaa muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Alueidenkäyttölaki 33 § Rakentamisrajoitus:

Maakuntakaavassa virkistys- tai suojelualueeksi osoitetulla alueella, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetulla alueella on voimassa rakentamista koskeva rajoitus. Rakentamisrajoituksen aluetta voidaan kaavassa erityisellä määräyksellä laajentaa tai supistaa.

Rakentamisrajoituksen kohdealueilla ei lupaa rakennuksen rakentamiseen saa myöntää siten, että maakuntakaavan toteutuminen

vaikeutuu. Rakentamisrajoitus on kuitenkin ehdollinen. Jos rakennusluvan epäämisestä aiheutuu hakijalle huomattavaa haittaa, lupa on myönnettävä, ellei kunta tai muu julkisoidellinen yhteisö lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta. (Huom! tämä momentti on kumottu L:lla 21.4.2023/753, joka tuli voimaan 1.1.2025)

Maakunnan liitto voi, jos se maankäytön järjestämisen turvaamiseksi on tarpeen, kieltää käyttämästä aluetta, jolla kaavaehdotuksen tai hyväksytyyn kaavan mukaan on rakentamisrajoitus, kaavaehdotuksen tai kaavan vastaiseen rakentamiseen. Rajoitus ei koske jo olevaan asuntoon kuuluvan talousrakennuksen rakentamista eikä maa- ja metsätalouden harjoittamista varten tarpeellista rakentamista. Rajoitus on voimassa enintään kaksi vuotta.

2.4 Kanta-Hämeen maakuntakaavoituksen tilanne

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 on kokonaisuusmaakuntakaava, joka alueellisesti kattaa koko Kanta-Hämeen maakunnan ja kaikki maankäyttömuodot. Maakuntavaltuusto hyväksyi Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 kokouksessaan 27.5.2019 ja se kuulutettiin 12.9.2019 tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain pykälän 201 § mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman.

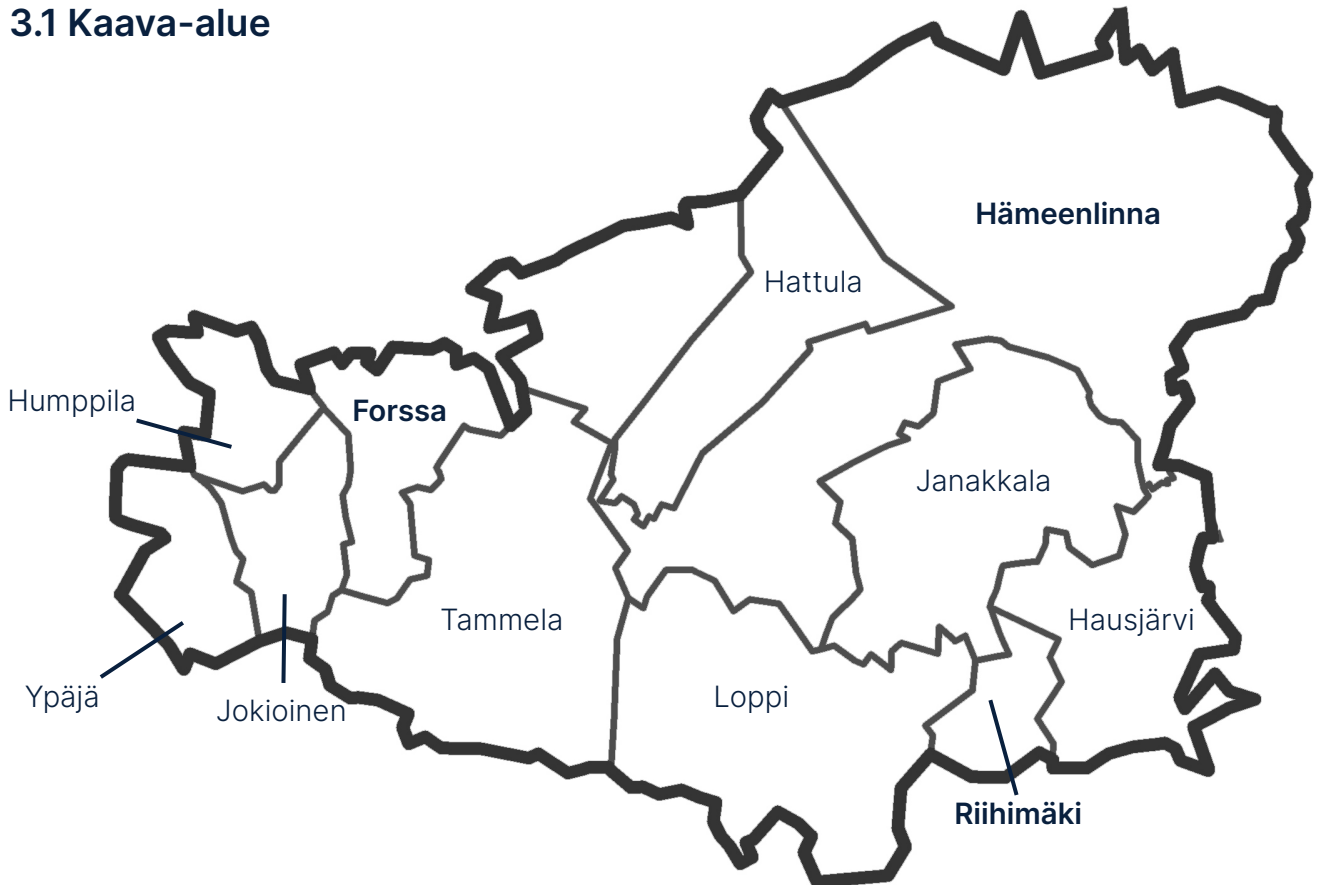
Hyväksymispäätöksestä valitettiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden mukaan maakuntavaltuuston päätös ei ollut valituksissa esitellyillä perusteilla lainvastainen ja hallinto-oikeus hylkäsi kaikki valitukset. Hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin edelleen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi kaikki valituslupa-anomukset, eikä se antanut ratkaisua valituksiin.

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 sai lainvoiman syksyllä 2021.

3. Vaihemaakuntakaavan sisältö ja tavoitteet

3.1 Kaava-alue

Kuva 2. Kanta-Hämeen maakunnan kartta.

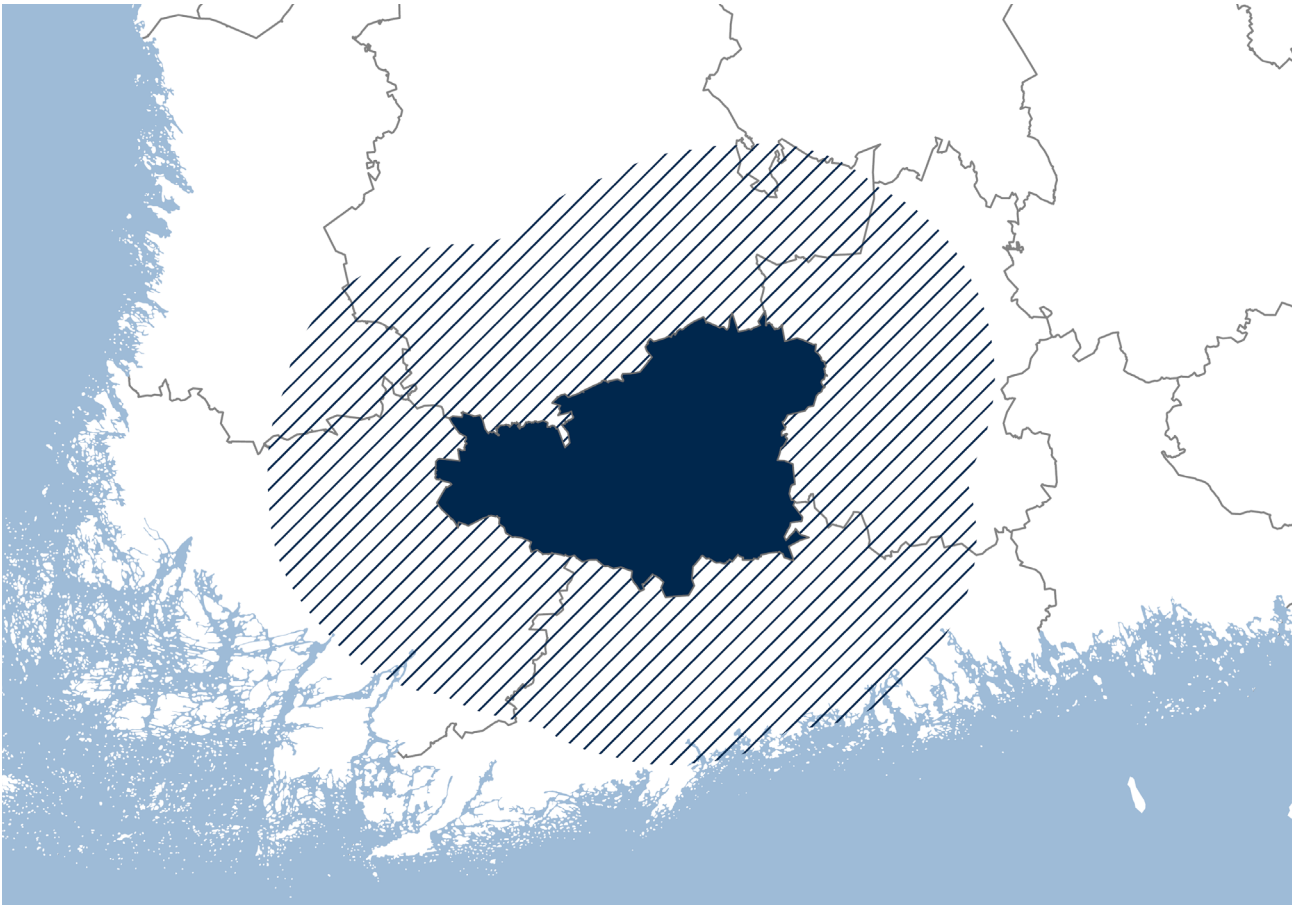
Kaava-alue kattaa alueellisesti kaikki Kanta-Hämeen 11 kuntaa: Forssa, Janakkala, Jokioinen, Hattula, Hausjärvi, Humppila, Hämeenlinna, Loppi, Riihimäki, Tammela, Ypäjä.

Tämän vaihemaakuntakaavan välittömät vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti Kanta-Hämeen maakuntaan. Maakuntakaavan luonteen takia ja tarkastelunäkökulman perusteella vaikutusalue on kuitenkin maakuntaa laajempi. Maakuntarajoja ylittäviä vaikutuksia voi syntyä esimerkiksi tuulivoimatuotannon, maisema-alueiden ja ekologisen verkoston teemoissa. Valtakunnallisten infrastruktuuri- ja energiansiirtoverkoston osalta, välilliset vaikutukset ulottuvat

vielä laajemmalle. Vaikutusalueen ulottuvuus tarkentuu kaavasunnittelun aikana.

3.2 Kaavan lähtökohdat

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sääntäri-ilmiöihin.

Kuva 3. Kanta-Hämeen maakuntakaavan laajempi vaikutusalue. Kanta-Hämeen maakunta tummansinisellä, vaikutusalue on kuvattu poikkiviivoilla.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa
- auttaa saavuttamaan alueidenkäyttölain, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys
- toimia kaavoituksen ennako-ohjauksen välineenä valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä ja edistää ennako-ohjauksen johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Alueidenkäyttölain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomais-ten toiminnassa. Maakuntakaavalla on tässä keskeinen rooli. Maakuntakaavan avulla tavoitteet konkretisoidaan maakunnallisiksi ja seudullisiksi alueidenkäytön ratkaisuuksi, jotka ohjaavat vuorostaan kuntakaavoitusta.

Alueidenkäyttölaissa (132/1999) esitetään maakuntakaavan rooli ja sisältövaatimukset. Myös kaavatyöhön osallistumisesta säädetään samassa laissa. Alueidenkäyttölain mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota:

- maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen
- alueiden käytön ekologiseen kestävyyteen
- ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin
- vesi- ja maa-ainesvarojen kestävään käyttöön
- maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin
- maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyteen.

Kaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavaa laadittaessa on selvitettävä, kenen

toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toimenpiteet kuuluvat. Edellä mainitut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä kaavana edellyttää.

3.3 Kaavan tavoitteet

Tämän vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tukea maakunnan muutosta kohti ekologisesti kestävää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen ja fossiilisiin polttoaineisiin. Tähän pyritään hyödyntämällä mahdollisimman hyvin olemassa olevia rakenteita, edistämällä elinympäristön laadun parantamista ja luonnon voimavarojen kestävää käyttöä. Kaavan maankäyttöratkaisuilla tuetaan ja edistetään uusiutuviin energialähteisiin nojautuvaa energiantuotantoa, päästöjen vähentämistä sekä pyrkimystä vähähiiliseen talouteen. Liikenteen aluevarauksilla pyritään turvaamaan kestävä ja turvallinen palvelutaso arjen liikkumiselle sekä elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuus taloudellisesti ja tehokkaasti.

Maakuntakaavoitus on osa maakunnan strategista suunnittelukokonaisuutta. Nyt laadittava maakuntakaava osaltaan toteuttaa Kestävän kasvun Häme 2022–2025-maakuntaohjelman tavoitteita vahvistaa Hämeen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa ja osaamista sekä sitä tukevaa infrastruktuuria.

Kaavan tavoitteet täsmentyvät ja täydentyvät kaavan laatimistyön myötä.

” **Tavoitteena on luoda tulevaisuuden maakunta, joka on ekologinen, kestävä ja elinvoimainen.**

3.4 Kaavan keskeinen sisältö

Kaavassa tarkastellaan erityisesti seuraavia aihekokonaisuuksia:

Puhdas siirtymä

- tuulivoima
- aurinkovoima
- vetytalouden mahdollisuudet
- pienydinvoiman mahdollisuudet
- energian siirtoverkosto
- bioterminaaliverkosto
- luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- ekologisen verkoston kriittiset kohdat

Kestävä liikkuminen

- liikenneväylien estevaikutukset
- pyöräliikenteen tavoiteverkko
- kestävät matkaketjut
- liikenteen ja logistiikan solmupisteet
- raideliikenteen kehittäminen ja kapasiteetin lisääminen nykyisissä maastokäytävissä
- sujuva, turvallinen ja kestävä liikennejärjestelmä

Kulttuuriympäristö

- valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet
- maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö
- valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK)

4. Vaikutusten arviointi

Alueidenkäyttölain 9§ mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1§ määrätään, että kaavaa laadittaessa tulee arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittämiseen.

Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavatyön pääasiallisesti viraston omana työnä osana suunnitteluprosessia. Tarvittaessa voidaan hyödyntää myös ulkopuolista asiantuntijamusta, esimerkiksi konsulttitoimeksiantoja tai oppilaitosyhteistyötä.

Kuva: Ville Salminen

5. Vaihemaakuntakaavan tietopohja

Kaavan valmistelun keskeisen tietopohjan muodostavat valmistuneet selvitykset ja tiedostot. Kanta-Hämeen voimassa olevaa maakuntakaavaa varten on laadittu runsaasti selvityksiä sekä kerätty perustietoa kuntien kaavoituksesta, yhdyskuntarakenteesta, kulttuuriympäristöistä, luonnon oloista, ympäristön tilasta ym. Näitä kaikkia olemassa olevia

aineistoja hyödynnetään myös tätä kaavaa laadittaessa ja niiden ajantasaisuus tarkistetaan.

Vaihemaakuntakaavan valmistelun tueksi laaditaan tai on laadittu ainakin seuraavat selvitykset. Ajantasaista luetteloä ylläpidetään Hämeen liiton verkkosivuilla.

- Hämeen maakunnallinen melutasoltaan hiljaisten alueiden kartoitus (2007)
- Kanta-Hämeen maakunnallinen tuulivoiman potentiaalin kartoitus (2022)
- Kanta-Hämeen uusiutuvan energian mahdollisuudet (2024)
- Vetytalouden mahdollisuudet Kanta-Hämeessä (2024)
- Aurinkovoiman innovatiiviset ratkaisut rakennetussa ympäristössä (2024)
- Valtatie 3 ekologiset yhteydet välillä Hämeenlinna – Hyvinkää (2024)
- Metsäkeskuksen bioterminaaliselvitys (2024)
- BioKanta/ Biokaasua hiiliviisaasti ja ravinteet kiertoon Kanta-Hämeessä (2025), Hämeen ammattikorkeakoulu
- Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maankäytön hiilinielut ja -varastot (2021)
- Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (2019)
- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA2021)
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitystinentointi (2016)
- Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024)
- Kanta-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma (2020)
- Länsi-Suomen liikennestrategia (2020)
- Länsi-Suomen liikennestrategian toimenpideohjelma (2023)
- Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 (2021)
- Kestävät matkaketjut Kanta-Hämeessä (2023)
- Kanta-Hämeen logistiikkaselvitys (2024)
- Kanta-Hämeen raskaan liikenteen jakeluinfraselvitys (2024)
- Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko (2024)
- Valtakunnallisen pyöräliikenneverkon esisuunnitelma (2021)
- Valtatie 2 kehittämisselvitys (2017)
- Valtateiden 2 ja 9 parantaminen Humppilan kohdalla, aluevaraussuunnitelma (2020)

” Ajantasainen maakuntakaava perustuu laadukkaaseen ja oikeaan tietoon.

- Valtatien 2 Torronsuon kohdan alikulku-/ylikulkujärjestelyt, toimenpideselvitys (2022)
- Valtatie 10 kehittämisselvitys (2021)
- Valtatie 10 ja Maantie 284, toimenpideselvitys (2022)
- Valtatie 12 kehittämisselvitys Tampere-Lahti (2024)
- Kantatie 54 kehittämisselvitys (2020)
- Kantatie 54 parantaminen välillä välillä Kormu-Kuuloja, aluevaraussuunnitelma (2022)
- Riihimäen kehätien liikenneselvitys (2007)
- Turku-Toijala-junaliikenteen uusien asemapaikkojen kehittämissuunnitelma (2023)
- Riihimäen liikennepaikan käyttöselvityksen päivitys (2022)
- Rataverkon raakapuun kuormauspaikkaverkon tilanne ja tulevaisuuskuva (2022)
- Alueidenkäytön kehityskuva (2024)
- Kanta-Hämeen alueellinen tilannekuva (2024)
- HEHKU – Hämeen elinvoiman ja hyvän asumisen verkostotyö (2023)
- Houkuttelevat nykyasumisen konseptit Kanta-Hämeessä (2022)
- Asumisen potentiaali historiallisissa ympäristöissä (2022)
- Kanta-Hämeen puurakentamisen visio ja strategia (2022)
- Asumisen Häme-hanke (2021)
- HÄSPI – Hämeen kuntien ilmastotyön spurtti (2022)
- Ilmastomuutoksen sopeutumissuunnitelma (2024)
- Kantaverkon kehittämissuunnitelma (2023)
- Hämeen haja-asutuksen vesihuoltostrategia 2030 (2022)
- Ekologinen kytkeytyvyys ja luonnon monimuotoisuus alueidenkäytön suunnittelussa (2024)
- Kanta-Hämeen ekologinen verkosto (2016)

6. Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoitus on antaa maakuntakaavan asianosaisille ja maakuntakaavasta kiinnostuneille tahoille kuva kaavoituksen etenemisestä sekä vaikutusmahdollisuuksista maakuntakaavatyön eri vaiheissa. Maakuntakaavan vuorovaikutteeseen valmisteluun toivomme laajaa ja aktiivista osallistumista.

Alueidenkäyttölain 62 §:n mukaan osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osallisia Kanta-Hämeen kaavoitusprosessissa ovat muun muassa:

Maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin maakuntakaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:

- maakuntakaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat ja -haltijat
- vaikutusalueen asukkaat, yritykset ja laitokset henkilökuntineen
- alueella työssä tai koulussa käyvät
- alueen virkistyskäyttäjät

Viranomaiset tai viranomaisluontoisia julkisia tehtäviä hoitavat yhtiöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Kanta-Hämeen kunnat
- Kanta-Hämeen naapurimaakunnat ja -kunnat sekä muut vaikutusalueen maakunnat
- Ministeriöt: ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, puolustusministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, valtionvarainministeriö, oikeusministeriö, ulkoministeriö
- Puolustusvoimat: 2. logistiikkarykmentti, Suomen Erillisverkot oy
- Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskukset, Kanta-Hämeen pelastuslaitos, Oma-Häme, Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo, Väylävirasto, Traficom, TUKES, Museovirasto, Suomen metsäkeskus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Metsähallitus, Suomen riistakeskus, Hämeenlinnan kaupungin ympäristöterveys, Etelä-Hämeen ympäristöterveys

Yhteisöt, yritykset ja asiantuntijalaitokset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Finavia, Fingrid, Gasgrid, Elenia, Caruna
- HS-Vesi, Forssan vesihuoltoliikelaitos
- Kiertokapula, Loimi-Hämeen Jätehuolto
- Ilmatieteen laitos, Finntraffic, Digita, Neova
- MTK Häme, metsänhoitoyhdistykset
- Vanajavesikeskus
- Hämeen Virkistysalueyhdistys
- BirdLife Kanta-Häme, BirdLife Lounais-Häme
- luonnonsuojelujärjestöt, Sääksisäätiö
- Hämeen Yrittäjät, Hämeen kauppakamari, Riihimäen – Hyvinkään kauppakamari
- Hämeen Kylät
- kansalaisjärjestöt sekä ammatti- ja etujärjestöt

Kaikilla osallisilla on valmisteluprosessin eri vaiheissa mahdollisuus vaikuttaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisältöön, kaavan tavoitteisiin, kaavan sisältöön ja vaikutusarviointien riittävyyteen. Kuntien ja viranomais-ten jatkuvalla yhteistyöllä on merkittävä rooli kaavan sisällön muotoutumisessa. Osallisten joukko tarkentuu kaavatyön edetessä.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 11§:n mukaisia lakisääteisiä viranomaisneuvotteluja järjestetään kaksi. Kunta- ja muiden viranomaisten ja viranomaisluonteisia julkisia tehtäviä hoitavien tahojen kanssa käydään työneuvotteluja kaavan sisällöstä, tavoitteista ja lähtökohdista.

Valmistelun vaiheista ja selvityksistä saa tietoa

- Hämeen liiton kotisivuilta www.hameenliitto.fi
- kaavan vaiheraporteista
- Hämeen liiton virastosta
- Hämeen liiton jäsenkunnista
- valmisteluvaiheessa seutukunnittain ja kunnittain järjestettävistä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksista.

Kaavan virallisista nähtävilläolovaiheista (OAS, kaavaluonnos, kaavaehdotus) kuulutetaan alueen lehdissä.

Kaavan valmisteluun liittyvää palautetta kerätään valmistelun kaikissa vaiheissa. Sitä voi antaa kirjallisesti tai suullisesti. Kirjallista palautetta kerätään postitse, sähköpostilla hameenliitto@hame.fi ja palautelomakkeilla. Suullista palautetta kerätään tiedotus- ja keskustelutilaisuuksissa, puhelimitse ja henkilökohtaisesti.

” Tervetuloa mukaan suunnitteluun!

7. Aikataulu

Osallistumisen kannalta keskeiset valmisteluvaiheet ovat seuraavat:

Aloitusvaihe

Maakuntahallitus käsitteli osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja päätti asettaa sen nähtäville ajanjaksolle 9.4.–12.5.2024. Suunnitelmasta pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja muut osalliset saivat esittää siitä mielipiteensä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan jätettiin yhteensä 72 lausuntoa tai mielipidettä. Nähtävilläolon jälkeen pidettiin aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 23.10.2024. Maakuntahallitus käsitteli aloitusvaiheen palautteeseen laaditut vastineet.

Valmistelu- eli luonnosvaihe

Järjestetään työneuvotteluja kuntien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Maakuntahallitus käsittelee kaavaluonnoksen ja päättää asettaa sen nähtäville. Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta, ja kaikilla osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä luonnoksesta. Kaavaluonnosta esitellään kunnittaisissa esittelytilaisuuksissa. Maakuntahallitus käsittelee vastineet lausuntoihin ja mielipiteisiin. Alustavan aikataulun mukaan kaavaluonnos olisi nähtävillä syksyllä 2025.

Ehdotusvaihe

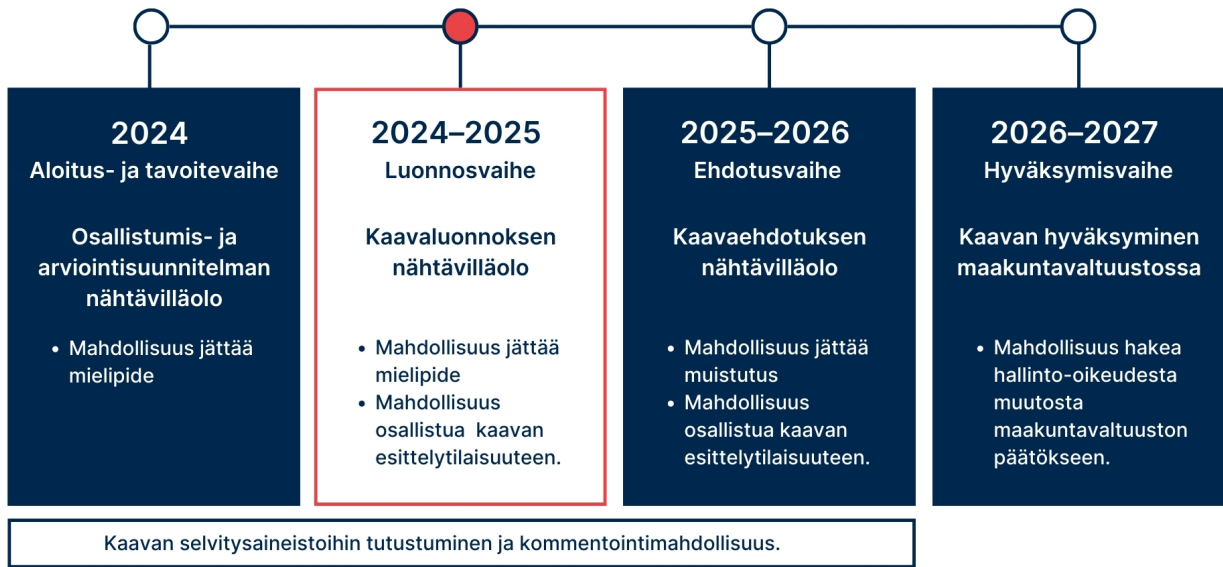
Kaavasta laaditaan viranomaisversio, josta pyydetään lausunnot. Järjestetään ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu. Maakuntahallitus käsittelee lausuntoihin laaditut vastineet sekä päivitetyn kaavaehdotuksen, ja päättää asettaa sen julkisesti nähtäville. Nähtävilläolon aikana kaikilla osallisilla on mahdollisuus jättää muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotusta esitellään seudullaisissa esittelytilaisuuksissa. Vastineet muistutuksiin käsitellään maakuntahallituksessa. Alustavan aikataulun mukaan kaavaehdotus olisi nähtävillä syksyllä 2026.

Hyväksymisvaihe

Maakuntahallitus päättää viedä vaihemaakuntakaavan maakuntavaltuustoon hyväksyttäväksi. Maakuntavaltuusto hyväksyy kaavan. Maakuntavaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Alustavan aikataulun mukaan maakuntavaltuusto hyväksyisi kaavan vuonna 2027.

Osallistumismahdollisuudet vaihemaakuntakaavan eri vaiheissa

Kuva 4. Osallistumismahdollisuudet vaihemaakuntakaavan eri vaiheissa.

8. Yhteystiedot

Kehittämisjohtaja

Jyri Sarkkinen
jyri.sarkkinen@hame.fi
050 523 1598

Maakuntainsinööri

Paula Mustonen
paula.mustonen@hame.fi
050 375 3218

Liikenneasiantuntija

Juuso Helander
juuso.helander@hame.fi
046 922 6643

Maakuntakaavoittaja

Mikael Asikainen
mikael.asikainen@hame.fi
040 689 2558

Hämeen maakuntaliitto

Niittykatu 5
13100 Hämeenlinna
Kirjaamo: hameenliitto@hame.fi

www.hameenliitto.fi

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Hämeen liitto | Niittykatu 5, 13100 Hämeenlinna | hameenliitto@hame.fi
www.hameenliitto.fi